

POZIVNO PISMO

Filozofski fakultet Univerziteta u Novom Sadu, *Summa Studiorum Philosophiae* i GEM (Gender Equality in Mobilization) pozivaju vas na učešće na međunarodnom simpozijumu za mlade **koji će se održati 14-17. septembra 2026. na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu.**

GEM¹ je međunarodni projekat koji okuplja partnere iz regiona sa ciljem da osnaži mlade i podstakne njihovo aktivnije učešće u obrazovanju i društvu. Poseban fokus projekta stavljen je na **edukaciju kao ključni prostor promene**, kroz teme rodne ravnopravnosti, stigme, političke participacije i savremenih izazova mladih u kontekstu Zapadnog Balkana. Kao partner na projektu, Filozofski fakultet u Novom Sadu ima posebno zadovoljstvo da doprinese razumevanju **istorijskog i savremenog položaja žena**, u dijalogu sa evropskim vrednostima i obrazovnim politikama, kroz interdisciplinarni i filozofski pristup.

U okviru projekta organizuje se simpozijum **GEM Summer Summit**, koji okuplja studente/kinje, srednjoškolce/ke, mlade istraživače/ice i aktiviste/kinje iz regiona (do 35 godina). Tema simpozijuma je:

ŽENA – STIGMA, IDENTITET I EMANCIPACIJA

Program je osmišljen kao **edukativno-istraživački i kreativni prostor**, strukturiran kroz tri međusobno povezana nivoa:

- **naučni i istraživački rad**, sa temama koje povezuju žene, obrazovanje, pravo, politiku, filozofiju, umetnost i savremene društvene izazove;
- **dekonstrukcija narativa**, kroz analizu filma, mita, književnosti, kulture i savremenih diskursa, sa ciljem preispitivanja načina na koje su žene predstavljene u različitim društvenim i istorijskim kontekstima;
- **rekonstrukcija iskustva**, kroz lična, porodična i transgeneracijska svedočenja o položaju žena, iskustvima obrazovanja, rada, aktivizma, diskriminacije i društvenih promena;
- **konstrukcija izraza**, kroz storytelling, lične priče i razvoj autentičnog glasa u kreativnim praksama i različitim oblicima umetničkog i medijskog izražavanja

¹ Project GEM (101252645 — GEM — CITIZENS-CIV) is co-funded by the European Union – Citizens, Equality, Rights and Values Programme (CERV). Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or European Commission. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Poseban akcenat biće na filozofskim analizama koje povezuju tradiciju i savremenost, kako bi učesnici bolje razumeli položaj žena između ličnih iskustava, društvenih okolnosti i evropskih politika. Za prijavu na konferenciju potrebno je da odaberete jednu od četiri ponuđene tematske oblasti i, u skladu sa pravilima izlaganja za tu oblast, dostavite svoju prijavu.

Simpozijum se organizuje u okviru međunarodne studentske konferencije *Summa Studiorum Philosophiae*, koja se već tradicionalno bavi interdisciplinarnim temama iz oblasti humanističkih i društvenih nauka. Ovogodišnje izdanje konferencije biće osmo po redu i namenjeno je studentima osnovnih i master studija filozofije, kao i srodnih humanističkih i društvenih disciplina, u organizaciji Odseka za filozofiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu.

Tokom prethodnih godina uspešno je organizovan niz konferencija: *Nasleđe idealizma* (2017), *Materijalizam* (2018), *Filozofija i emocije* (2019), *Filozofija i umetnost* (2021, online izdanje), *Filozofija i novi mediji* (2022), *Filozofija i conditio humana* (2023) i *Filozofija pitanja* (2024).

Konferencije su okupljale studente i mlade istraživače iz regiona, uključujući učesnike iz Srbije, Hrvatske, Slovenije, Bosne i Hercegovine, Severne Makedonije, Grčke i Poljske, podstičući interdisciplinarni dijalog, međunarodnu saradnju i razmenu različitih filozofskih i društvenih perspektiva. Nadamo se da ćete se pronaći u nekoj od sledećih ponuđenih opcija:

1) NAUČNI I ISTRAŽIVAČKI RAD

Tema **naučnog i istraživačkog segmenta** zamišljena je interdisciplinarno i podstiče učesnike da kroz **filozofski, humanistički, kulturni, medijski, pravni i društveni diskurs** promišljaju pitanja položaja žene, identiteta, stigme i emancipacije.

Pitanje žene kroz istoriju često se postavljalo kao pitanje **Drugosti** – iz fenomenološke, marksističke, materijalističke, psihoanalitičke i savremene feminističke perspektive. Žena je kroz istoriju istovremeno bila idealizovana i marginalizovana: predstavljana kao svetica, majka, muza ili simbol prirode, ali i potiskivana u sferu rada, reprodukcije, privatnosti i društvene nevidljivosti. Čak su i veliki filozofski sistemi često zadržavali ambivalentan odnos prema ženi – od antičkih koncepcija kod **Platona** i **Aristotela**, preko modernih projekata obrazovanja i društva, do savremenih rasprava o telu, jeziku, identitetu i moći.

Istovremeno, istorija filozofije i društvene misli poznaje i autore i autorke koji su se borili za **emancipaciju žena** i njihovo pravo na obrazovanje, političko delovanje i društvenu ravnopravnost — od **Mary Wollstonecraft** i **Johna Stuarta Milla** do savremenih feminističkih i kritičkih teorija.

Poseban značaj za savremeno razumevanje obrazovanja, kulture i evropskog društva imaju i ideje **prosvetiteljstva**, razvoj modernog univerziteta i pitanje mesta žene u evropskoj tradiciji prava, demokratije i obrazovanja. U tom kontekstu, značajna je i **Humboldtova reforma univerziteta**, koja je oblikovala **savremeni evropski model obrazovanja** zasnovan na autonomiji znanja, istraživanju i ideji obrazovanja kao prostora slobode i formiranja ličnosti. Savremene evropske politike danas dodatno otvaraju pitanja rodne ravnopravnosti, reprezentacije, participacije žena u javnom životu i odnosa između identiteta, prava i demokratske kulture.

Savremeno digitalno i medijsko doba dodatno problematizuje pitanja **jezika, reprezentacije, identiteta, tela i novih oblika otuđenja**, kroz teorijske pristupe autorki poput **Simone de Beauvoir, Judith Butler, Julie Kristeve, Luce Irigaray, Donne Haraway, bell hooks, Sare Ahmed** i drugih savremenih filozofkinja i teoretičarki kulture, medija i jezika.

Od učesnika se očekuje da kroz kratak naučni sažetak predstave problem kojim žele da se bave, osnovna istraživačka pitanja, teorijski ili metodološki pristup, kao i mogući doprinos savremenom razumevanju položaja žene u kontekstu obrazovanja, politike, kulture, medija i društvenih promena. Posebno se podstiču **interdisciplinarni pristupi** koji povezuju filozofiju sa književnošću, umetnošću, medijima, sociologijom, politikom, pravom i savremenom kulturom.

Prijava za sekciju „**Naučni i istraživački rad**“ treba da sadrži kratak **sažetak na engleskom jeziku (do 400 reči) u Word formatu (.docx)** u kome ćete predstaviti problem kojim želite da se bavite, osnovna istraživačka pitanja, teorijski i metodološki pristup i mogući doprinos savremenom razumevanju položaja žene u kontekstu obrazovanja, politike, kulture, medija i društvenih promena. Posebno se podstiču interdisciplinarni pristupi koji povezuju filozofiju sa književnošću, umetnošću, medijima, sociologijom, politikom, pravom i savremenom kulturom. Sama izlaganja i diskusije tokom simpozijuma moći će da se odvijaju i na jezicima našeg regiona, u skladu sa regionalnim karakterom događaja i međusobnom jezičkom bliskošću učesnika.

[Formular za prijavu](#)

2) DEKONSTRUKCIJA NARATIVA

Bilo da je reč o prozi, poeziji, zvuku, slici ili strukturi, umetnička dela često sadrže ideje koje prevazilaze njihovu očiglednu poruku, a ponekad čak i ono što je sam autor nameravao da izrazi. Upravo zato umetnost može postati prostor u kome glas dobijaju oni čiji bi glasovi inače ostali nečujni, kao i sredstvo za preispitivanje ustaljenih hijerarhija moći.

Da li ste ikada naišli na književno, filmsko ili drugo narativno delo koje vas je navelo da dublje promislite o tome šta znači biti žena? O izazovima sa kojima se žene suočavaju – vidljivim i nevidljivim – danas ili kroz istoriju? O načinima na koje su predstavljene, tretirane ili potiskivane? Upravo iz tih pitanja nastala je sekcija za dekonstrukciju narativa u okviru međunarodnog GEM simpozijuma.

Pozivamo mlade učesnike i učesnice zainteresovane za razmenu ideja i novih interpretacija feminističkih motiva (ili njihovog odsustva) u različitim narativima – od antičkih mitova i klasične književnosti do savremenog filma i popularne kulture. U radu sekcije učestvovaće iiskusni teoretičari koji će pomagati učesnicima da razvijaju i jasnije oblikuju svoje interpretacije i argumente.

Možete analizirati različite medije i žanrove – mitove, legende, romane, drame, poeziju, filmove i druge umetničke forme – pod uslovom da ponudite jasno obrazloženu interpretaciju.

Možete odabrati dela koja se eksplicitno bave ženskim pitanjima, poput romana *Sluškinjina priča* (*The Handmaid's Tale*) autorke Margaret Atwood, koji istražuje patrijarhalnu represiju i pitanja ženskih reproduktivnih prava. Možda vas više zanimaju figure poput **Antigone** i **Medeje**, ili prikazi moćnih ženskih zajednica poput **Bene Gesserit** iz sveta **Dune** ili **Aes Sedai** iz serijala **The Wheel of Time**. Takođe možete otvoriti pitanje reprezentacije žena kroz analizu **Bechdel testa**, koji se često koristi u proučavanju ženskih likova u fikciji.

S druge strane, možda želite da ponudite feminističku interpretaciju dela koja na prvi pogled nemaju eksplicitnu feminističku temu. Tako je drama *Čekajući Godoa* (*Waiting for Godot*) autora Samuela Beketa poznata po gotovo potpunom odsustvu ženskih likova. Da li i to odsustvo nešto govori? Kada su žene prisutne u narativu, da li su predstavljene ravnopravno? Zašto su u bajkama toliko česte zle maćehe, ali ne i očusi? Da li pol autora utiče na način na koji tumačimo delo?

Ovo su samo neka od pitanja otvorenih za diskusiju u okviru sekcije za dekonstrukciju narativa na međunarodnom GEM Summitu.

Prijava za sekciju „**Dekonstrukcija narativa**“ treba da sadrži predlog teme i kratak **sažetak na engleskom jeziku (do 400 reči) u Word formatu (.docx)** u kome ćete opisati koje delo želite da analizirate i iz kog interpretativnog ugla želite da mu pristupite, uz dovoljno osnovnih informacija kako bi i učesnici koji nisu upoznati sa delom mogli da prate vašu interpretaciju. Sama izlaganja i diskusije tokom simpozijuma moći će da se odvijaju i na jezicima našeg regiona, u skladu sa regionalnim karakterom događaja i međusobnom jezičkom bliskošću učesnika.

[Formular za prijavu](#)

3) REKONSTRUKCIJA ISKUSTVA

Pozivamo vas da kroz priču, razgovor, intervju ili drugo kreativno svedočanstvo podelite iskustva žena čiji su životi, odluke, borbe i svakodnevica oblikovali vaš pogled na svet.

Svoja izlaganja možete osmisliti u okviru jedne od sledećih tematskih celina:

Pričam ti priču

Ukoliko imate lično iskustvo aktivizma, društvenog angažmana ili suočavanja sa različitim oblicima diskriminacije i prepreka, pozivamo vas da sa nama podelite svoju priču. Zanimaju nas iskustva koja otvaraju pitanja položaja žena danas, načina na koje se prepreke prepoznaju i prevazilaze, kao i mogućnosti većeg uključivanja mladih žena u društveni i javni život.

S kolena na koleno

Porodične priče često čuvaju iskustva žena koja ostaju nevidljiva u zvaničnoj istoriji. Ukoliko želite, možete predstaviti priče svojih majki, baka, prabaka, komšinica ili porodičnih prijateljica i pokazati kako su različite generacije žena doživljavale obrazovanje, rad, porodicu, društvene promene i političko učešće. Posebno nas zanima na koji način su ta iskustva oblikovala vaše razumevanje ženskog identiteta i položaja žene danas.

1000 zašto, 1000 zato

Ukoliko nemate lično ili porodično iskustvo povezano sa aktivizmom, ali vas zanimaju glasovi žena koji se retko čuju, možete osmisliti intervju ili kratko istraživanje zasnovano na razgovorima sa različitim ženama. Cilj je da prikupite i predstavite njihova iskustva, uočite zajedničke obrasce i otvorite prostor za razgovor o savremenim izazovima sa kojima se žene suočavaju.

Prijava za sekciju „**Rekonstrukcija iskustva**“ treba da sadrži **opis teme i iskustva** koje želite da predstavite i kratak **sažetak na engleskom jeziku (do 400 reči) u Word formatu (.docx)**. Ukoliko smatrate da se vaša ideja ne uklapa u potpunosti ni u jednu od ponuđenih kategorija ili povezuje više njih, slobodno nam pišite – rado ćemo vam pomoći da zajedno oblikujemo prijavu. Sama izlaganja i diskusije tokom simpozijuma moći će da se odvijaju i na jezicima našeg regiona, u skladu sa regionalnim karakterom događaja i međusobnom jezičkom bliskošću učesnika.

[Formular za prijavu](#)

4) KONSTRUKCIJA IZRAZA

Pored naučnog i interpretativnog dela programa, međunarodni GEM simpozijum obuhvata i poseban umetničko-kreativni segment posvećen autentičnom izrazu kroz različite forme verbalne umetnosti. Ovaj deo programa zamišljen je kao prostor slobodnog i kreativnog promišljanja tema identiteta, ženskog iskustva, stigme, emancipacije i savremenih društvenih izazova.

Učesnice i učesnici mogu doprineti programu kroz:

- prozu,
- poeziju,
- filozofski ili književni esej,
- mini scenario,
- kraći dramski tekst,
- kao i hibridne, eksperimentalne i interdisciplinarne forme pisanja.

Tema umetničkog segmenta prati opšti okvir simpozijuma – **Žena: stigma, identitet i emancipacija** – ali se učesnicima ostavlja potpuna sloboda u izboru poetike, žanra i pristupa. Poseban akcenat biće stavljen na književnost i umetnost kao prostor slobode, imaginacije, kritičkog mišljenja i razvoja autentičnog glasa.

Prijava za sekciju „**Konstrukcija izraza**“ može obuhvatiti **kratku prozu, esej, mini scenario ili kraći dramski tekst** u obimu do **5–6 strana**, kao i **poeziju** (pojedinačne pesme ili kraću poemu) u ukupnom obimu do **3 strane**. Materijal je potrebno dostaviti u Word formatu (.docx). Tekstovi mogu biti napisani **na srpskom ili engleskom jeziku**. Sama izlaganja i diskusije tokom Summita moći će da se odvijaju i na jezicima našeg regiona, u skladu sa regionalnim karakterom događaja i međusobnom jezičkom bliskošću učesnika.

[Formular za prijavu](#)

Napomena: Pored naučnog, istraživačkog i kreativnog aspekta programa, učesnici će imati priliku da se međusobno povežu i kroz dodatne aktivnosti kao što su **shadowing program**, **PhotoVoice izložba** i drugi prateći sadržaji koji će se realizovati tokom same konferencije. Nakon Summita, učesnici će imati mogućnost da dalje razvijaju svoje radove i izlaganja u saradnji sa mentorima, a odabrani radovi biće objavljeni u **zborniku radova konferencije**. Detaljnije informacije o ovim aktivnostima i načinu prijave biće dostupne učesnicima naknadno.

Simpozijum će se održati **14-17. septembra 2026.** na **Filozofskom fakultetu Univeziteta u Novom Sadu** (Srbija).

<https://maps.app.goo.gl/GyXrBTxswyXarbMs6>

VAŽNI DATUMI:

- Rok za slanje apstrakata: 1. avgust 2026.
- Obaveštenje o prihvatanju radova: 15. avgust 2026.

Za više informacija o projektu možete kontaktirati:

Doc. dr Tanja Todorović, koordinatorka projekta na Filozofskom fakultetu, Univerzitet u Novom Sadu, tanja.todorovic@ff.uns.ac.rs

Ili posetiti sajtove:

<https://www.ff.uns.ac.rs/sr/nauka/projekti/medjunarodni-projekti>
<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/projects-details/43251589/101252645/CERV>

FORMULAR ZA PRIJAVU:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdgLLC-f5yKyRGNMao0tE7t3rfMLCLo0LvqAw3JLhbV5Urqvkw/viewform?usp=sharing&oid=115166105430729125201>